

การดำเนินงานพัฒนาสุขภาวะ/สร้างการรับรู้
/เพิ่มการเข้าถึงบริการสาธารณสุข :
เครือข่ายสุขภาพพระสงฆ์สามเณร

ศิริศักดิ์ เฟื่องวัฒนะ

กลุ่มภารกิจมีส่วนร่วมของภาคี คู่มครองสิทธิและประชาสัมพันธ์

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 6 ระยอง

โครงการ...เพิ่มการเข้าถึงบริการและสร้างการมีส่วนร่วมด้านการสื่อสารหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (กลุ่มพระสงฆ์ฯ)

กิจกรรมหลัก	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา	ผลผลิต
1. พัฒนาศักยภาพและมาตรฐานการดำเนินงานกลไกประสานงานหลักประกันสุขภาพวิถีพุทธ เพื่อเพิ่มการรับรู้และการเข้าถึงบริการสุขภาพของพระภิกษุสามเณร	<ul style="list-style-type: none">• เครือข่ายพระสงฆ์สามเณร ทั้งในวัด รร.พระปริยัติธรรม และสถาบันศึกษาสงฆ์• เครือข่ายนักวิชาการสาธารณสุข/ผู้ให้บริการวิชาชีพ• แกนนำพระสงฆ์นักวิชาการ	ตุลาคม 64 – กันยายน 65	<ol style="list-style-type: none">1. กลไกทำงานร่วม<u>เครือข่าย</u>พระสงฆ์ และเครือข่ายบุคลากรในหน่วยบริการ - ท้องถิ่น เพื่อสร้างรับรู้และคุ้มครองสิทธิ 13 กลไก/ศูนย์/อบต.(เขตละ 1 กลไก)2. <u>คู่มือดำเนินงาน</u>และมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์ประสานงานวิถีพุทธ 1 ฉบับ
2. พัฒนาศักยภาพเครือข่ายพระสงฆ์จัดการแก้ไขปัญหาพระสงฆ์/สามเณรที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียน	<ul style="list-style-type: none">• เครือข่ายพระสงฆ์นักพัฒนา ในเขต• สามเณร รร.ปริยัติธรรม• ครูทะเบียน/ครูอนามัย ในพื้นที่นำร่อง• นักพัฒนา นักวิชาการ ที่เกี่ยวข้องการแก้ไขจัดการเรื่องสถานะบุคคล	มกราคม – กรกฎาคม 65	<ol style="list-style-type: none">1. สามเณรนักเรียนในพื้นที่ ได้รับการแก้ไขปัญหาสถานะฯ เข้าถึงสิทธิการรักษาฯ2. ข้อมูลทะเบียนรายบุคคล สามเณรนักเรียนติด G3. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพิ่มการเข้าถึงบริการฯ เพื่อขับเคลื่อนเชิงนโยบายต่อไป
3. เชื่อมโยงสู่บทบาทกลไกคุ้มครองสิทธิในระดับพื้นที่ (ศูนย์บริการฯ ในหน่วยบริการอปท. หน่วย50/5 –ศปส.ปชช. และ ศูนย์วิถีพุทธ)	<ul style="list-style-type: none">• เครือข่ายพระสงฆ์แกนนำศูนย์วิถีพุทธ• เครือข่ายกลไกคุ้มครองสิทธิอื่น ในระบบหลักประกันฯ	มกราคม – สิงหาคม 65	<ol style="list-style-type: none">1. ข้อมูลทะเบียนศูนย์ประสานงานฯ ในระบบหลักประกันสุขภาพ เชื่อมโยงการทำงานในระดับพื้นที่ทุกเขต

ผลการดำเนินงานที่มุ่งหวัง ปี 2565 (ครึ่งปี)

ปี 2564 (ตค 63.- กพ. 64)

1. **ร่าง** คู่มือการดำเนินงานและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพวิถีพุทธ
2. ทะเบียนเครือข่ายพระสงฆ์ และเครือข่ายกลไกคุ้มครองสิทธิ ร่วมกับเครือข่ายทีมวิชาชีพ/ ศูนย์บริการฯ ในหน่วยบริการ
3. ข้อมูลการเข้าถึงบริการ **P&P**เชิงรุก สถานะสุขภาพ- ภาวะการเจ็บป่วย และของพระสงฆ์และสามเณรในระดับพื้นที่
4. พัฒนาศักยภาพครูและเครือข่ายพระสงฆ์สามเณร ที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนฯ ร่วมกับเครือข่ายในพื้นที่

ข้อมูล
พื้นที่นำร่อง

“ศูนย์ประสานงาน
หลักประกันสุขภาพ
วิถีพุทธ”
ปี 2564

(ดำเนินการโดย -มจร.-)

Microsoft Excel
Worksheet

เขต	จำนวนศูนย์ประสานงานวิถีพุทธ (แห่ง)	ร้อยละ
1	8	14.3
2	4	7.1
3	6	10.7
4	4	7.1
5	4	7.1
6	4	7.1
7	4	7.1
8	5	8.9
9	4	7.1
10	5	8.9
11	4	7.1
12	3	5.4
13	1	1.8
รวม	56	100.0

แผนงานในระยะต่อไป (โอกาสการพัฒนา)

1. เพิ่มการเข้าถึงบริการด้าน P&P ของเครือข่ายพระภิกษุและสามเณร ทั้งที่จัดบริการโดยหน่วยบริการ + ชุมชน
ดูแล + พระสงฆ์ดูแลกันเอง ร่วมกับชุมชน
2. พัฒนาศักยภาพเครือข่ายพระสงฆ์/แกนนำกลไกศูนย์ประสานวิถีพุทธ ดำเนินงานร่วมกับกองทุนหลักประกัน
สุขภาพท้องถิ่น (กปท.) ให้ครอบคลุมทุกแห่ง/ทุกเขต
3. พัฒนาและขยายผลกระบวนการมีส่วนร่วม ระหว่างเครือข่ายคณะสงฆ์ กับเครือข่ายองค์กรประชาชน
เพิ่มขึ้น เพื่อให้ มีบทบาทด้านการคุ้มครองสิทธิในระบบหลักประกันฯ (รับฟังความคิดเห็น และพัฒนาคุณภาพ
มาตรฐานบริการสาธารณสุข +)
4. พัฒนาศักยภาพแก่พระสงฆ์/นักบวช (ที่พร้อม) ร่วมเป็นส่วนหนึ่งกับ หน่วยบริการ/ทีมสหวิชาชีพ ในการ
จัดบริการดูแลผู้ป่วยระยะท้าย/ประคับประคอง ฯลฯ (อำเภอ/จังหวัดละ 1 Node)
5. พัฒนาระบบบริการไร้รอยต่อ ที่สอดคล้องแก่พระธรรมวินัยและวัตรปฏิบัติ ร่วมกับ ก.สร. ให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

ปัญหา - อุปสรรค

1. สถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อ COVID-19 ปี 64 ไม่สามารถดำเนินงานตามแผนที่กำหนดได้ตามแผน
2. กิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้ประสานงาน/แกนนำพระสงฆ์ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ บนสื่อออนไลน์
3. การทำงานกับคณะสงฆ์ จะมีช่วงเวลาที่ไม่สอดคล้องกับ Timeline ปีงบประมาณหน่วยงานราชการ เนื่องจากติดศาสนกิจ/เทศกาล/ประเพณี ติดการเรียน/การสอบ และช่วงพิธีกรรม ฯลฯ (แรงงานไม่ได้งาน..)
4. การพัฒนาเครือข่าย และค้นหา "แกนนำพระสงฆ์" มีข้อจำกัด มีความคิด "ไม่ใช่กิจของสงฆ์" ความไม่คุ้นเคยกับกิจกรรมสังคมทางโลก หลายท่านไม่สนใจ / ไม่กล้าเข้าร่วมอย่างจริงจังต่อเนื่อง
5. ปัญหาการยกเลิกคลินิกฯ ใน กทม. พระสงฆ์ได้รับผลกระทบ ทั้งการลงทะเบียนอัตโนมัติคลินิกใหม่-มีปัญหาการเดินทาง/การเข้าถึงบริการ เกิดความไม่พอใจ
6. เมื่อเป็นงานนอกจุดเน้น กิจกรรม และการประสานขอความร่วมมือ ถูกลดระดับความสำคัญ ส่งผลต่อระบบสนับสนุน /ความร่วมมือจากสำนักที่เกี่ยวข้อง
7. ข้อจำกัดด้านงบประมาณ กฎระเบียบ และขั้นตอนวิธีปฏิบัติภายใน สปสช. ไม่เอื้ออำนวยงานการมีส่วนร่วมฯ /ไม่ดึงดูดใจ ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกลดระดับความสนใจความร่วมมือ ดำเนินงาน/ประสานแผนงานและกิจกรรมน้อยลง

ข้อเสนอแนะ และ การสนับสนุนอื่นๆ

1. เพิ่มการรณรงค์และบูรณาการกับนโยบาย "ยกระดับบัตรทอง" ให้ครอบคลุมเป้าหมายเครือข่ายพระสงฆ์ /นักบวช สร้างการรับรู้และสื่อสารสิทธิประโยชน์ ต่อประชาชน ญาติโยม ให้กว้างขวาง (Health Literacy & Influencer)
2. ขยายผล ต่อยอด พัฒนาศูนย์วิทยุพุทธ 54 แห่ง ให้เข้มแข็งต่อผลลัพธ์ทวีคูณต่อระบบหลักประกันฯ
3. ปรับรูปแบบการสนับสนุน "การบริหารจัดการภาคีสาธารณะแนวใหม่" / เปิดกระบวนการการมีส่วนร่วม คัดกรองสิทธิ ให้เอื้ออำนวย กระชับ เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
4. งบประมาณ /แผนงานโครงการสนับสนุนฯ อย่างต่อเนื่อง เหมาะสม เชื่อมโยงแหล่งทุน/ทรัพยากรใหม่ให้แก่เครือข่ายพระสงฆ์
5. สื่อสนับสนุน รูปแบบช่องทางสื่อสาร ที่หลากหลาย และเหมาะสม (On ground / On air * Online)

ทิศทาง

การดำเนินงาน ของ
สปสช. ปี ๒๕๖๕

๑. พัฒนาศักยภาพ & สมรรถนะผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพวิถีพุทธ
 - พัฒนาสมรรถนะศูนย์วิถีพุทธ (รุ่นปี ๖๔) ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทำหน้าที่ “ศูนย์ประสานงานวิถีพุทธฯ” ได้ตามเกณฑ์อย่างเข้มแข็ง มีคุณภาพ/มาตรฐาน
๒. ยกกระดับ/ ขยายการมีส่วนร่วม กับภาคีเครือข่ายทั้งหน่วยงาน และคณะสงฆ์ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพ
 - จัดตั้งกลไกประสานงานวิถีพุทธ เพิ่มอย่างน้อยเขตละ ๓ แห่ง
๓. พัฒนาระบบบริการที่เอื้อต่อวัตรปฏิบัติและสอดคล้องพระธรรมวินัยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมการแพทย์ ก.สธ.)
 - จัดระบบบริการใน รพท./รพศ. ให้มีพื้นที่เฉพาะ เป็นสัดส่วน เหมาะสม
 - พัฒนาระบบสนับสนุน และระบบบริการที่เหมาะสมในอาคารผู้ป่วยใน
๔. เชื่อมโยงการบริหารจัดการกับกองทุนสุขภาพท้องถิ่น (กปท.)
 - ทำแผนพัฒนาสุขภาพระดับพื้นที่ เพื่อดูแลสุขภาพพระสงฆ์
 - มีโครงการที่ใช้งบประมาณจาก กปท. เพื่อสร้างเสริมสุขภาพป้องกันโรค

KPI : ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของ

กลไกประสานงานหลักประกันสุขภาพวิถีพุทธ

นิยาม : กลไกการมีส่วนร่วมของคณะสงฆ์หรือกลุ่มบุคคลเพื่อจัดการด้านสุขภาพในระดับพื้นที่ โดยมีพระสงฆ์เป็นแกนนำ ทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในชุมชน ทั้งภาครัฐและภาคประชาชน โดยมีพื้นที่ดำเนินงานในวัด/โรงเรียน พระปริยัติธรรม หรือสถาบันการศึกษาของพระสงฆ์ ที่มีความพร้อม สมัครใจร่วมงาน เพื่อเพิ่มการรับรู้และเพิ่มการเข้าถึงบริการ

ระดับความสำเร็จการดำเนินงาน วัดผลจากการดำเนินงานของกลไกหรือศูนย์ฯ ที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะ อย่างน้อยร้อยละ 60 จากจำนวนกลไกประสานงานฯ ทั้งหมด ที่สามารถดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ ได้อย่างน้อย 3 ด้านจาก 5 ด้าน ดังนี้

1. ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิการรักษาในระบบหลักประกันสุขภาพ ตรวจสอบสิทธิ แนะนำการย้ายสิทธิพระสงฆ์สามเณรให้เป็นปัจจุบัน
2. มีผู้รับผิดชอบหลักที่ได้รับการอบรม มีทักษะ สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ประสานส่งต่อ แก้ไขปัญหา โดยทำงานร่วมกับกลไกคุ้มครองสิทธิที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น ศูนย์บริการหลักประกันสุขภาพในหน่วยบริการ /สสจ./สปสช.เขต /ศูนย์ประสานงานฯภาคประชาชน ฯลฯ ได้ตามความเหมาะสมกับวัฒนธรรมองค์กรสงฆ์
3. จัดทำข้อมูลทะเบียนสิทธิการรักษาพยาบาลพระสงฆ์สามเณรในพื้นที่รับผิดชอบ ตามแผนพัฒนาสุขภาพะสุขภาพของพื้นที่ และรวบรวมผลการประสานส่งต่อ แก้ไขปัญหา (ถ้ามี) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพบริการ ของหน่วยบริการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่
4. จัดกิจกรรมพัฒนาสุขภาพะ ลดปัจจัยเสี่ยง ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมกับประชาชน ญาติโยม ภาคีเครือข่ายอื่นๆ ในพื้นที่
5. มีข้อเสนอแนะ/ ข้อคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบบริการและระบบหลักประกันสุขภาพ เพื่อผลักดันเชิงนโยบายได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ วัฒนธรรมองค์กรสงฆ์

Designed by Pngtree

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1

เกิดศูนย์/กลไกประสานงาน
หลักประกันสุขภาพวิถีพุทธในพื้นที่

2

ชุดความรู้หรือหลักสูตรหรือนวัตกรรม
สนับสนุนการขับเคลื่อนกลไก
ประสานงาน

3

มีแผนงาน /โครงการ แผนชุมชนหรือ
แผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับภาคี
เครือข่ายในพื้นที่

การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในระบบสุขภาพ : ศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพวิถีพุทธ

โครงสร้าง และ
ภาคีเครือข่าย
ของกลไกประสานงาน
หลักประกันสุขภาพ
วิถีพุทธ

๑. คณะสงฆ์ (สถาบันการศึกษา/ วัด /ร.ร.พระปริยัติธรรม)
๒. พระสังฆาธิการ คณะปกครอง ในพื้นที่
๓. สปสช. เขต
๔. หน่วยบริการด้านสุขภาพในพื้นที่ (รพ.สต./รพช./รพท./รพศ.)
๕. อบท. (เทศบาล /อบต./อบจ.)
๖. ศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพในหน่วยบริการ (รพ.)
๗. ศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพประชาชน (๑๔๔ แห่ง)
๘. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด
๙. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง : สสจ , พม.จ. โรงเรียน ฯลฯ

ขั้นตอน วิธีดำเนินงาน

๑.ประสานงาน ชี้แจง เตรียมความพร้อม กับคณะสงฆ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.ชี้แจงให้ทราบถึงเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของการมีกลไกประสานงานวิถิพุทธฯ

๓.กำหนดบทบาทหน้าที่ ความคาดหวัง และมอบหมายผู้รับผิดชอบหลัก เพื่อดำเนินการร่วมกัน

๔.แต่งตั้งคณะทำงาน (กลไก)ประสานงานหลักประกันสุขภาพวิถิพุทธ และระบุอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้อง กับบริบทเฉพาะของพื้นที่/ชุมชนท้องถิ่น

๕.กำหนดแผนงาน/กิจกรรม ตามสภาพปัญหาความต้องการของพื้นที่ และสิ่งสนับสนุนทั้งจากภายใน-ภายนอก

๖.ดำเนินงานตามแผนงาน โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ระหว่างภาคีในพื้นที่/ท้องถิ่น เชื่อมโยงกับภาคีเครือข่าย และกลไกอื่นๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น กองทุนสุขภาพท้องถิ่น (กปท.) กระบวนการสมัชชาสุขภาพ หรือคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพระดับอำเภอ (พชอ.)

๗.สรุปผลงานร่วมกันเป็นระยะ (กำกับติดตาม) และปรับปรุงการทำงานต่อเนื่อง

การบูรณาการกลไกการดำเนินงานจัดการสุขภาพวิถีพุทธระดับพื้นที่

- ตรวจสอบสิทธิ ลงทะเบียนสิทธิ ย้ายสิทธิ
- การใช้สิทธิ สปสช.
(ตามคู่มือการใช้สิทธิพระสงฆ์ฯ)
- ป้องกัน - ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ : ลดบุหรี่
- ป้องกัน - ลดปัจจัยคุกคามด้านสุขภาพ
- จัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม : ชยะ
ฯลฯ

กลไก (คน)

- บริหาร
- ปฏิบัติการ

- พัฒนาศักยภาพ
- ระบบบริการ

พระแข็งแรง วัดมั่นคง ชุมชนเป็นสุข

กิจกรรม(งาน & ของ)

กองทุน (เงิน)

สปสช.
สสส.
อปท.
วัด
อื่นๆ

องค์ประกอบ : ศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพวิถีพุทธ

๑.กลไก (คน)

๒.กองทุน (เงิน)

๓.กิจกรรม (งาน + ของ)